

*Олена Козинець
(м. Чернігів)*

Внутрішня політика Миколи I у свідченнях

А. де Кюстіна

В статті висвітлюються особливості внутрішньої політики Російської імперії II чв. XIX ст. на основі джерел особистого походження. Основним джерелом, яке аналізується в даній розвідці, є записки “Россия в 1839 г.” французького аристократа, письменника Астольфа де Кюстіна. На основі його свідчень та аналізуючи інші джерела особистого походження відтворюється картина побудови централізованого апарату управління, пояснюється прагнення імператора Миколи I зберегти самодержавство, з’ясовуються причини перебудови суспільства та системи управління за зразком армійської системи, а також причини боротьби з вільнодумством та іншими явищами, які, на думку імператора, могли згубно впливати на корінний порядок російського життя.

Розгляд певного періоду в історії держави, суспільства потребує залучення різноманітних історичних джерел, але найяскравіше сутність тієї чи іншої епохи допомагають зрозуміти джерела особистого походження. Мемуари, записки, щоденники мають певні особливості порівняно з іншими видами історичних джерел. Невід’ємною їх рисою є суб’єктивність, тобто дуже чітко простежується точка зору автору мемуарів або щоденників. У деяких випадках це значною мірою ускладнює їх використання, але при застосуванні правил критики (внутрішньої та зовнішньої) надається можливість почерпнути дуже важливі свідчення сучасників епохи, що досліджується.

Джерела особистого походження допомагають краще зрозуміти причини та наслідки подій, побачити процеси, які відбувались в державі та суспільстві, так би мовити, з середини. Про те, як ставились сучасники до подій, що відбувались за їх життя, ми не дізнаємося з документів та інших матеріалів, які вийшли з урядових кіл, але мемуари, щоденники, записки можуть значною мірою ліквідувати цю прогалину.

Основним джерелом, яке аналізується в даній розвідці є записки “Россия в 1839 году” французького аристократа, письменника, мандрівника маркіза Астольфа де Кюстіна¹, праця якого викликала значний резонанс і витримала декілька видань.

Астольфу де Кюстіну як автору праці “Россия в 1839 году” присвячено декілька спеціальних студій.² Менше уваги приділяли запискам А. де Кюстіна автори відомих історичних праць, присвячених внутрішній політиці другої чверті XIX ст. та імператору Миколі I.³ Так, М. К. Шильдер, залучаючи великий обсяг джерел цього виду, перевагу надавав свідченням співвітчизників. О. Є. Пресняков взагалі майже не звертається до мемуарів, спогадів, щоденників. Сучасний російський дослідник С. В. Мироненко, звертаючись до джерел особистого походження, не обійшов увагою і записки А. де Кюстіна.

Таке відношення до записок де Кюстіна, значною мірою, визначалось їх долею. Відразу ж після виходу з друку в Парижі (1843 р.) їх заборонили в Росії, намагалися якомога скоріше спростувати його свідчення, потім взагалі замовчували їх існування, а з кінця XIX ст. хоча і починають друкувати, але в переказах і жодного разу під авторською назвою.⁴ Лише в 1996 р. був надрукований переклад книги де Кюстіна “Россия в 1839 году” за другим паризьким виданням, що дозволяє по-новому оцінити його роботу як історичне джерело.

Необхідно зазначити, що в Росію де Кюстіна привели любов до мандрювання. Ще до подорожі він багато чув та читав про Російську імперію, знав її історію, але хотів побачити її на власні очі. За політичними поглядами маркіз був переконаним монархістом, він добре знав, що Росія – опора самодержавства. Абсолютна монархія за часів Миколи I досягла найвищого розвитку, і бажання побачити життя людей в абсолютистській державі, розвиток суспільних відносин, суспільства взагалі, спонукало А. де Кюстіна до подорожі. Влітку 1839 р. він перетнув кордон Російської імперії і почав знайомство з країною, яке тривало два місяці. Маркіз, маючи хист до спостереження, за цей короткий час зміг побачити основні риси державної системи і залишив цінний матеріал для розуміння процесів, що відбувались в Російській імперії у другій чверті XIX ст.

Необхідно відзначити, що Кюстін не намагався обмовити російські порядки та висміяти Росію, як вважав Микола I, ознайомившись з його працею. Маркіз прагнув насамперед зрозуміти причини та наслідки тогочасної політики.

Спочатку він, як прибічник монархічного ладу, був у захваті від імператора, його вмінням поводитися, силою переконання, якою він володів, але чим більше Кюстін знайомився з Росією, тим критичніше він ставився до системи. Проте, якщо погляди на державний лад Росії мали тенденцію до зміни, то відносно ставлення до імператора цього сказати не можна – захопленню його постаттю не було меж.

Погляди А. де Кюстіна стосовно внутрішньої політики миколаївської Росії зводились насамперед до того, що піддані знаходяться під тиском уряду і в постійному страху. Основний недолік державного устрою - відсутність свободи та правосуддя, заборона вільного спілкування з Західною Європою. Він вважає, що правління Миколи I базувалося на деспотизмі. Такої ж думки дотримуються і деякі інші сучасники імператора та дослідники цієї епохи.

До приїзду в Росію маркіз побував не в одній країні, але з подібним перетинанням кордону, як у Кронштадті, зустрівся вперше. Митний огляд зайняв дуже багато часу, були проведені детальні бесіди з чиновниками різних рангів. Кюстіна дуже вразило основне запитання, що лунало неодноразово – мета приїзду в Росію. А коли він відповідав, що приїхав просто ознайомитися з країною, то йому не вірили, бо на кожного іноземця дивилися як на потенційного злочинця. Після митного огляду він занотує: “Безліч обережностей, які тут вважають необхідними, але без яких обходяться у всіх інших країнах, переконали мене, що я знаходжусь перед входом в імперію страху”⁵. Це перше враження, яке справила на маркіза невідома раніше країна, залишилося незмінним і подалі. Маркіз постійно підкреслює в записках, що всі піддані перебувають під владою страху. Так, спостерігаючи за рухом на вулицях Петербургу, Кюстін зазначає: “Переміщення людей по вулицях здалися мені скутими та вимушеними, у кожному місці відчувається чиясь воля. Ранок – діловий час, але скрізь панував понурий порядок казарми чи військового табору. Обстановка нагадувала армійську. В Росії все підпорядковано армійській дисципліні. Тут діють та дихають лише з дозволу імператора чи по його наказу, тому всі тут похмурі та скуті; мовчання керує життям та паралізує його”⁶. Маркіз вважає, що навіть у

пересуванні по вулицях проявляються ознаки деспотичної системи: все під контролем і люди поводяться відповідно до ситуації.

Сам Микола I не заперечував, що деспотизм існує в Росії, оскільки це зумовлено особливостями її історичного розвитку. Він вважав єдиною вірною формою правління абсолютну монархію і був категорично проти будь-яких форм представницького правління. Імператор називав себе знавцем духу російського народу, вважав, що знає і розуміє Росію. Виходячи з особливостей, властивих росіянам, він обґрунтовує існуючий деспотизм, як об'єктивне явище. А. де Кюстін так передає думку імператора з цього приводу: “Росіяни – добрий народ, але потрібно ще стати гідним правити ними. В Росії ще існує деспотизм, саме він і є основою управління, але це цілком відповідає духу народу. Я люблю свою країну і, мені здається, розумію її”⁷.

Внутрішня політика Миколи I базувалась на певних принципах: збереженні самодержавства, охороні порядку в імперії, зосередженні управління державою в руках імператора, бажанні нав'язати армійську дисципліну всьому суспільству. Це пояснюється тим, що за своєю суттю та поглядами Микола I був абсолютно військовою людиною. Ця риса притаманна майже всім чоловікам царської сім'ї, оскільки була зумовлена вихованням і, насамперед, історичними обставинами. За умов ведення постійних війн саме армії приділялася особлива увага, тому служба в її лавах продовжувала залишатися почесною для більшості дворян. Крім того, військові навчання, огляди, паради притягували імператора простотою та чіткістю. Команда офіцера приводила в рух величезну масу людей, які в єдиному пориві прямували до вказаної мети. Структура армії, де все чітко і зрозуміло, нижчий підпорядковується вищому на засадах дисциплінарної відповідальності, була ідеалом для Миколи I, і він, ставши імператором, намагається перенести ці ідеї в соціально – політичну структуру держави.

Воєнізація суспільства виявлялась, насамперед в тому, що більшість посад в державному управлінні займали військові. Це давало можливість сучасникам зазначати, що “фрунтовики зайняли всі урядові місця, а разом з ними запанувало невігластво, свавілля, грабіжництво, безлад. Огляд став метою суспільного та

державного життя. Все робили напоказ, для того, щоб державний приїхав, подивився та сказав: “Добре! Все в порядку!” Звідси все потяглося напоказ, у зовнішність, і внутрішній розвиток зупинився”⁸. Основною перевагою такої побудови суспільства було те, що в основі управління, заснованого на армійській дисципліні, була простота. На думку Миколи I, який відрізнявся від попередників прямолінійністю, саме простота могла забезпечити порядок в імперії.

У перші роки правління Микола I намагався реформувати суспільство, створював численні таємні комітети, які виробляли проекти реформ, але фактично всі вони потрапляли під сукно, оскільки імператор вважав, що не настав час для їх реалізації. Таким чином, говорячи про реформи, імператор прагнув на практиці лише підтримувати порядок і зберігати самодержавство.

Це прагнення було пов’язано з тим, що уроки політичної грамоти Микола I отримав від М. М. Карамзіна, який вважав, що основна мета державної влади – зберегти кріпосницький лад і зміцнити самодержавство. Тобто, необхідний порядок, який би забезпечив стійкість абсолютистської держави. “Самодержавство, - писав М.Карамзін, - засновало та відродило Росію, що, крім необмеженого, може в цій машині викликати єдину дію?”. Він вважав, що російський імператор не має права обмежувати свою владу, і повинен “керувати нею верховно, неподільно. Цей заповіт, є основою цієї влади, іншої не маєш, можеш все, але не можеш законно її обмежити”⁹. Як виявилось з часом, історіограф кинув насіння на благодатний ґрунт. Його доктрина відповідала поглядам Миколи I, і останній все життя дотримувався ідей непорушності й недоторканності самодержавства. Згідно доктрини Карамзіна, повстання декабристів пояснювалось слабкістю політики Олександра I та його оточення. Вільнодумству, яке веде до смуту, необхідно протиставити силу, анархічним пориванням – корінний порядок російського життя, які потребують не перетворень, а зміцнення.

Своєрідність російського порядку в галузі управління, в суспільному житті відразу помітив і Кюстін та загострив на цьому увагу, зауваживши, що: “Порядок і терплячість, шанобливість – все, в чому полягає цінність та привабливість

правильно побудованого суспільства, все, що надає сенс та мету політичним установам, в Росії зливається в одне почуття – страх. Страх в Росії замінює, паралізує думку; із влади цього почуття може народитися лише видимість цивілізації, страх – це не порядок, це завіса, яка приховує хаос”¹⁰. Маркізу кинулося в очі, що порядок, який нав’язував імператор суспільству, заснований на насиллі, слідством якого є страх перед імператором, начальником, покаранням.

Про корінний порядок російського життя влучно зазначив підданий Російської імперії О.В.Нікітенко у щоденнику: “Це мрія думати, - вважає О. В. Нікітенко, – що наближуючись до джерела влади, можна відкрити для себе шлях до корисної діяльності; сама влада ця до того скута тенетами протилежних впливів, що рішуче невзможі нічого робити. Вона може гніватися, погрожувати, але все-рівно справи пійдуть своїм порядком. А порядок цей дивний, незвичайний. Він складається із зловживань, безладів, порушень закону, об’єднаних в систему, яка досягла такої міцності та свого роду правильності, що може триматися так, як в інших місцях тримаються порядок, закон і правда”¹¹.

Імператор з перших днів свого правління хотів бути у курсі всіх справ: ревізував столичні установи, щорічно їздив по країні, караючи і милуючи, вимагаючи порядку, але зловживання дуже вкоренилися у державну систему і позбутися їх було не просто і навіть неможливо. А. де Кюстін, розуміючи в якому стані знаходиться імператор за таких обставин, співчуває йому. Він розмірковує над тим, що чекає монарха, який має абсолютну владу і зазначає, що “Імператор не може не страждати від подібного стану речей. Звичайно, той, хто народжений, щоб правити іншими любить покору; проте покора людини варта більшого, ніж покора машини; підслесливість, так тісно пов’язана з брехнею, що государ, який оточений холоуями, ніколи не буде знати того, що вони захочуть навмисно приховати від нього; тим самим він приречений сумніватися в кожному слові, відчувати недовіру по відношенню до кожної людини. Така доля абсолютного володаря”¹². Кюстін влучно відмітив відносини, що склалися між імператором та підлеглими, і, хоча він не міг бачити державну систему з середини, навіть

поверхового знайомства було для нього достатньо, аби влучно її охарактеризувати.

Микола I централізував систему управління, підпорядкував її собі на всіх рівнях і вимагав повного підпорядкування. Але за його царювання не було проведено докорінної перебудови системи центральних установ, як це мало місце за Олександра I. У зв'язку з цим О. І. Герцен зазначав, що Микола I “нічого не створив, крім самодержавства заради самого самодержавства”¹³. Управління було побудовано суто вертикально і, державний механізм був досить простий, про що Микола I наголосив у бесіді з Кюстіном: “Адміністративна машина дуже проста, а в іншому випадку при таких великих відстанях вона була б серйозною для всього перешкодою. А при складній формі правління однієї голови було б недостатньо”¹⁴. Тобто, у справі управління державою Микола I прагнув покладатися лише на себе, намагаючись особисто керувати усіма справами. Таке бажання імператора не є звичайною забаганкою. Воно зумовлене тією обставиною, що після повстання декабристів, в якому безпосередню участь брали офіцери (дворяни), він не зміг повністю довіряти цьому стану та спиратись тільки на нього, як попередники. Він менше за будь – кого з царів залежав від дворянства як стану, оточивши себе чиновниками, які були йому безмежно віддані. У Росії дуже велике значення мали чин та служба, які були діалектично пов'язані між собою. О. В. Нікітенко зазначає: “В Росії не служити, значить не жити, без цього (хреста або чина) хто б визнав їх за людей? Якщо ти жадаєш від суспільства визнання, щоб задовольнити своє серце чи пристрасті, ти повинен пред'явити йому всі ці блискучі дрібниці. Але ти бажаєш бути вільним – тоді ти у стані війни з суспільством”¹⁵.

Кюстін також помітив значення чину для росіян, тонко відчуваючи, що це - основа життєдіяльності російської людини та суспільства: “Чин є гальванізуючою силою, видимістю життя тіл та розумів, це пристрасть, яка переживе будь-яку іншу! Це нація, поділена на полки, це військове положення, в якому перебуває все суспільство. З тих пір, як була встановлена ієрархія звань, людина, яка не бачила військових навчань, може стати полковником”¹⁶. Перебуваючи увесь час при дворі

і спостерігаючи за поведінкою придворних, він помічає, що всі зайняті лише думками про власне просування по службі. Маркіз дивується, що про монарха думають постійно, що для них він – бог. А де Кюстін вважає, що такого роду взаємовідносини між імператором і підлеглими, були пов'язані з нововведенням Петра I, який створив “табель о рангах”, щоб “прищепити лихоманку марнославства своєму народу, щоб зробити його більш слухняним та правити на власний розсуд”¹⁷. У Росії прагнення стати чиновником – військовим або статським – було виправданим, тому що чин був перепусткою до вищої верстви суспільства.

Прагнення Миколи I поклатися на власні сили було зумовлено ще й тим, що він не довіряв виконавцям усіх рангів. Річ у тім, що, будучи ще великим князем Микола Павлович багато часу проводив в приймальні брата – імператора Олександра I, де й побачив справжнє обличчя вищих посадових осіб, схильних до інтриг та пліток. Микола I це дуже добре запам'ятав, і тому хотів поклатися тільки на власні сили. Він вважав, що лише імператор може приймати рішення, а решта має виконувати його волю, не розмірковуючи.

Так, в часи правління Миколи I значно зменшилось значення Державної Ради, Сенату, але водночас помітно зросла роль самого імператора та його Канцелярії. Проте, маючи дуже велику працездатність, віддаючи себе повністю державним справам, він усе ж таки не міг особисто контролювати функціонування урядового апарату. Микола I працював дуже багато. Кожного ранок о 7-й годині, в його кабінеті вже горіли свічки; цар працював з кипюю паперів і переглядав усі справи особисто; якщо ввечері на столі були папери, що вимагали його підпису, то він не йшов відпочивати, не опрацювавши їх. Бувало, що за день він ставив 300 – 350 підписів, у зв'язку з чим складались дуже курйозні ситуації. Звичайно ж він не приглядався до кожної літери і навряд чи ретельно читав наданий папір, а звідси траплялись різного роду зловживання.

Микола I знайшов вихід із ситуації, посиливши особистий контроль за допомогою особистої Канцелярії, яка мала основні чотири відділи з чітко розмежованою компетенцією. Особливе місце серед них займало III відділення.

Микола I наділив його службовців правами та обов'язками тотального контролю над всім і за всіма. Чинovníки відділення та жандарми викорінювали вільнодумство, спостерігали за ходом справ у центральних та місцевих установах, боролися із зловживаннями, тобто, забезпечували так званий порядок у всіх сферах життя. Але боротьба із негативними явищами була надзвичайно невдячною справою, адже зловживанням сприяла дуже громіздка система діловодства. Чинovníків у Російській імперії вважали мало не злочинцями: “Розкрадання, підробки, неправдиве тлумачення законів – ось їх ремесло. Дуже прикро, але саме вони й правлять”¹⁸.

Кюстін, не маючи змоги вникнути в роботу міністерств, відомств, спостерігав за цим з палаців вельмож. Він приїхав до Росії як приватна особа, і це дало йому змогу побачити зворотній бік справ. І чим більше він вдивлявся в систему, тим більше дивувався російським порядкам, життю в “безмолвної імперії”. “Росія для нас (французів), - зазначав він, - настільки невідома країна, що будь-які її описи незмінно пробуджують наш інтерес”¹⁹.

Як представника волелюбної Франції, його надзвичайно цікавило питання про правосуддя в Росії. На той час у Франції була прийнята Декларація прав людини та громадянина, а в Росії про це не було й мови. Необхідно зазначити, що Микола I надавав великого значення законодавству: в другій чверті XIX ст. була проведена кодифікація законів, в результаті чого нормативні акти були впорядковані, але говорити про правосуддя в Росії не має сенсу, тому що його не існувало. У щоденнику за 1830 р. О. В. Нікітенко писав: “Нам довелося переконатися в гіркій істині, що на землі російській немає й крихти законності. Розум людей все більше й більше розбещується, внаслідок того, що закони порушуються тими, хто їх створює, а також одні закони швидко змінюються іншими”²⁰.

Кюстін взагалі не розумів навіщо в Росії існують закони, якщо їм не підпорядковується уряд: “де народ безправний правосуддя йому показують лише здалека, як визначну пам'ятку”²¹.

Ще один з аспектів внутрішньої політики Миколи I, на який звернув увагу іноземець, полягав у поверненні до минувшини. Можливо, це пояснюється сподіванням заповнити розум історичним минулим, щоб відвернути увагу від революційної Європи. У другій чверті XIX ст. Західною Європою прокотилося декілька революційних хвиль, що дуже налякало імператора. Прагнення відгородитися від решти світу загострювалось особливо в часи революційних подій на Заході. Кюстін передає слова імператора, який зазначав, що “коли негаразди нашого часу занадто турбують мене, я намагаюсь забути про існування решти Європи і шукаю притулку в глибинах Росії”²². Так, на початку 30-х рр. міністр народної освіти С. С. Уваров сформулював нову урядову доктрину – теорію офіційної народності, яка включала три компоненти – самодержавство, православ’я, народність.

Іншою мірою, що запобігала проникненню революції в Росію, було “закриття” кордону. Кюстін з цього приводу писав: “Чим більше дізнаюсь про Росію, тим більше розумію, чому імператор забороняє росіянам мандрувати і ускладнює іноземцям в’їзд в Росію. Російські політичні порядки не витримали б і двадцяти років вільних зносин між Росією та західною Європою”²³.

Була започаткована також політика урядового тиску на суспільну думку. Все життя імперії Микола I намагався поставити під контроль, щоб покласти край вільнодумству. Виникли цензурні комітети, створювались перешкоди для заснування періодичних видань. Урядовий тиск відчув на собі і Кюстін. Його працю спіткала така ж доля, як і багато інших “неблагонадійних” книжок. Як зазначалося, “Россия в 1839 году” побачила світ у Франції в 1843 р., але в Росії відразу була заборонена. О. І. Герцен вважав, це сталося тому, що Кюстін “не дозволено багато бачив”.

Записки маркіза по – різному сприйняли в Росії. Попри всі звинувачення в брехливості свідчень, перебільшеннях, праця А. де Кюстіна заслуговувала та заслуговує на увагу. Він зміг побачити багато за короткий час перебування в Росії, особливо зворотній бік “імперії фасадів”, який від нього приховували. У його праці можна знайти помилки, але лише в деталях, прізвищах, датах, загальну

ж картину – деспотизм, відсутність порядку в управлінні й свободи – він побачив відразу ж, як тільки перетнув кордон Російської імперії. У таких кольорах французький аристократ відобразив російську дійсність. Тому, незважаючи на суперечності, що мають місце, праця Кюстіна є цікавим та корисним джерелом з історії Російської імперії часів правління Миколи I.

Література

1. Кюстин А. Россия в 1839 году. – М., 1996. – Т. 1-2; 2. Буянов М. Маркиз против империи, или Путешествия Кюстина, Бальзака и Дюма в Россию. – М., 1993; Kennan G. F. The Marquis de Custine and His “Russie en 1839.” – Princeton, 1971; Кийко Е. И. Белинский и Достоевский о книге Кюстина “Россия в 1839 году” // Достоевский. Материалы и исследования. – Л., 1974. – Т.1; Мильчина В., Осповат А.Л. Петербургский кабинет против маркиза де Кюстина: нереализованный проект С.С. Уварова //Новое литературное обозрение. – 1995. - №13; Парамонов Б. Непрошенная любовь: маркиз де Кюстин в России//Время и мы. – 1993. - № 119;
3. Мироненко С. В. Николай I //Российские самодержцы 1801 – 1917. – М., 1994; Полиевктов М. Николай I. Биография и обзор царствования. – М., 1918; Пресняков А. Е. Апогей самодержавия. Николай I. – Пг., 1925; Шильдер Н.К. Император Николай I. Его жизнь и царствование. – СПб., 1903. – Т.1-2; 4. Россия и русский двор//Русская старина. – 1891. - №1-2; 1892. - №1-2. Николаевская эпоха. – 1910; Николаевская Россия. – М., 1930 (це видання перевидавалось двічі в 1990 та 1991 роках); 5. Кюстин А. Назв. праця. – Т.1. – С. 113; 6. Там само. – С. 131; 7. Там само. – С. 211; 8. Соловьев С. М. Избранные труды. Записки. – М., 1987. – С.320; 9. Карамзин Н.М. О древней и новой России в её политическом и гражданском отношениях//Карамзин Н.М. История государства Российского в 4-х тт. – Ростов - на – Дону, 1995. – Т. 4. – С. 498; 10. Кюстин А. Назв. праця. – Т.1. – С. 283; 11. Никитенко А.В. Дневник в 3-х тт. – М., 1955. – Т.1. – С.281; 12. Кюстин А. Назв. праця. – Т.1. – С.281; 13. Герцен А.И. Собр. соч. в 30-ти тт. – Т.12. – С.130; 14. Кюстин А. Назв. праця. – Т.1. – С.119; 15. Никитенко А.В. Назв. праця. – Т.1. – С.126; 16. Кюстин А. Назв. праця. – Т.1. – С.337; 17. Там само. – С.339;

- 18.** Цитую по: Троцкий И.М. Третье отделение при Николае I. – Л.,1990. – С.29;
19. Кюстин А. Назв. праця. – Т.1. – С.211; **20.** Никитенко А.В. Назв. праця. – Т.1. – С.95; **21.** Кюстин А. Назв. праця. – Т.2. – С.22; **22.** Там само. – Т.1. – С.211; **23.** Там само. – Т.1. – С.164.

Kozinets O.H. (Chernigiv). The title of the article “The interior policy of Nicolas I in the evidences written by A. de Kustin”.

The features of the interior policy of the Russian Empire in the second part of the 19th century are described in the article by the help of the sources of private origin. The main source which is analyzed in this work is the notes “Russia in 1839” written by Astolf de Kustin, the French aristocrat and writer. According to his evidences and analyzing the other sources of private origin the picture of reconstruction of the centralized governing apparatus is renewed the emperor’s aspiration of Nicolas I to preserve autocracy is explained, and the causes of the struggle with free-thinkers and other phenomenon which to Nicolas opinion could badly influence upon the indigene order of the Russian life are investigated here.